

Wymagania edukacyjne z historii w kl. V szkoły podstawowej w roku szkolnym 2020/21

1. Podręcznik: Wczoraj i dziś. Klasa 5. Podręcznik do historii i społeczeństwa dla szkoły podstawowej.

Numer dopuszczenia: 877/2/2018

Autor: Grzegorz Wojciechowski

2. Ogólne umiejętności opracowane w oparciu o osiągnięcia zawarte w podstawach programowych:

Cele kształcenia – wymagania ogólne

I. Chronologia historyczna.

Uczeń posługuje się podstawowymi określeniami czasu historycznego: okres p.n.e., n.e., tysiąclecie, wiek, rok; przyporządkowuje fakty historyczne datom; oblicza upływ czasu między wydarzeniami historycznymi i umieszcza je na linii chronologicznej; dostrzega związki teraźniejszości z przeszłością.

II. Analiza i interpretacja historyczna.

Uczeń odpowiada na proste pytania postawione do tekstu źródłowego, planu, mapy, ilustracji; pozyskuje informacje z różnych źródeł oraz selekcjonuje je i porządkuje; stawia pytania dotyczące przyczyn i skutków analizowanych wydarzeń historycznych i współczesnych.

III. Tworzenie narracji historycznej.

Uczeń tworzy krótką wypowiedź o postaci i wydarzeniu historycznym, posługując się poznanymi pojęciami; przedstawia własne stanowisko i próbuje je uzasadnić.

IV. Zainteresowanie problematyką społeczną.

Uczeń ma nawyk dociekania w kontekście społecznym – zadaje pytania „dlaczego jest tak, jak jest?” i „czy mogłoby być inaczej?” oraz próbuje odpowiedzieć na te pytania.

V. Współdziałanie w sprawach publicznych.

Uczeń współpracuje z innymi – planuje, dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Spółeczeństwo. Uczeń:

- 1) wyjaśnia znaczenie pracy w życiu człowieka i dostrzega jej społeczny podział;
- 2) opisuje różne grupy społeczne, wskazując ich role w społeczeństwie;
- 3) podaje przykłady ważnych problemów współczesnej Polski, korzystając z różnych źródeł informacji (od osób dorosłych, z prasy, radia, telewizji, Internetu).

Państwo polskie za Piastów. Uczeń:

- 1) opowiada legendy o Piaście i Popielu oraz Lechu, Czechu i Rusie, a także rozpoznaje cechy charakterystyczne legendy;

- 2) wskazuje na mapie Gniezno i państwo Mieszka I;
- 3) opisuje panowanie Mieszka I, umiejscawiając je w czasie i używając pojęć: plemię, gród, drużyna, książę;
- 4) opowiada historię zjazdu gnieźnieńskiego, uwzględniając postacie: św. Wojciecha, Bolesława Chrobrego i Ottona III;
- 5) wskazuje na mapie Kraków i państwo Kazimierza Wielkiego, umiejscawiając je w czasie;
- 6) opowiada o panowaniu Kazimierza Wielkiego, z uwzględnieniem powstania Akademii Krakowskiej i uczty u Wierzyńka.

Mnisi. Uczeń:

- 1) opisuje klasztor średniowieczny i tryb życia mnichów, używając pojęć: zakon, reguła, ubóstwo;
- 2) charakteryzuje postać św. Franciszka z Asyżu.

Rycerze. Uczeń:

- 1) charakteryzuje zamek średniowieczny i jego mieszkańców;
- 2) opisuje charakterystyczne cechy wzoru osobowego średniowiecznego rycerza.

Mieszczanie. Uczeń:

- 1) opisuje miasto średniowieczne, używając pojęć: kupiec, rzemieślnik, cech, burmistrz, samorząd miejski, rynek, mury miejskie;
- 2) porównuje warunki życia w mieście średniowiecznym i współczesnym.

Chłopi. Uczeń:

- 1) opisuje warunki życia na wsi średniowiecznej;
- 2) porównuje życie chłopca z życiem rycerza i mieszczanina.

Odkrycie Nowego Świata. Uczeń:

- 1) umieszcza Krzysztofa Kolumba i jego pierwszą odkrywczą wyprawę w czasie i w przestrzeni;
- 2) opisuje odkrycie Krzysztofa Kolumba, używając pojęć: karawela, Nowy Świat, Indianie, broń palna;
- 3) wymienia następstwa wypraw odkrywczych dla Europy i dla Ameryki.

Mikołaj Kopernik i jego odkrycie. Uczeń:

- 1) opowiada o życiu Mikołaja Kopernika, używając pojęć: uczony, astronom, odkrycie naukowe;
- 2) opisuje i umieszcza w czasie odkrycie Mikołaja Kopernika, wyjaśniając, co znaczy powiedzenie: „Wstrzymał Słońce, ruszył Ziemię”.

Jadwiga i Jagiełło. Uczeń:

- 1) wskazuje na mapie Wielkie Księstwo Litewskie;
- 2) wyjaśnia przyczyny unii polsko-litewskiej;
- 3) charakteryzuje osobę Jadwigi i wymienia jej zasługi dla kultury polskiej;
- 4) opowiada o przyczynach i skutkach bitwy pod Grunwaldem.

Dwór Jagiellonów.

Uczeń opisuje życie dworskie na Wawelu w okresie panowania Zygmuntów, używając pojęć: dwór, paziowie, komnata, arras.

Polski szlachcic.

Uczeń:

- 1) charakteryzuje obowiązki szlachcica wobec państwa, używając pojęć: sejm, sejmik, pospolite ruszenie;
- 2) opisuje działalność gospodarczą polskiej szlachty, używając pojęć: folwark, pańszczyzna, kmiecie, spichlerz, spław rzeczny – Wisłą do Gdańska.

Rzeczpospolita Obojga Narodów. Uczeń:

- 1) wyjaśnia, na czym polegała unia lubelska i wskazuje na mapie Rzeczypospolitą Obojga Narodów;
- 2) opisuje, w jaki sposób dokonywano wyboru króla, używając pojęć: elekcja, pole elekcyjne, koronacja.

Rzeczpospolita w XVII w. Uczeń:

- 1) sytuuje w czasie i omawia wydarzenia potopu szwedzkiego, z uwzględnieniem obrony Częstochowy i postaci Stefana Czarnieckiego;
- 2) sytuuje w czasie i opisuje wyprawę wiedeńską Jana III Sobieskiego, używając pojęć: oblężenie, odsiecz, sułtan, husaria.

Upadek I Rzeczypospolitej. Uczeń:

- 1) podaje przykłady naprawy państwa polskiego za panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego, z uwzględnieniem Konstytucji 3 maja;
- 2) omawia i sytuuje w czasie wydarzenia powstania kościuszkowskiego, używając pojęć: naczelnik powstania, przysięga Kościuszki, kosynierzy;
- 3) wyjaśnia, w jakich okolicznościach doszło do upadku państwa polskiego, podaje datę III rozbioru.

3. Ocena za prace pisemne

a. Uczeń nieobecny na sprawdzianie ma obowiązek w ciągu dwóch tygodni od przyścia do szkoły zaliczyć materiał nauczania przewidziany do sprawdzenia.

b. Niedostateczną ocenę cząstkową z prac pisemnych uczeń może poprawić w ciągu dwóch tygodni od jej otrzymania. Inne oceny z prac pisemnych niezadowolające uczniów, można poprawiać również w ciągu dwóch tygodni od ich uzyskania. Poprawie podlegają oceny od 1 do 3. Poprawę uczeń pisze tylko jeden raz.

c. Na początku zajęć lekcyjnych cała klasa może pisać zapowiedzianą odpowiednio wcześniej kartkówkę obejmującą materiał z trzech ostatnich jednostek lekcyjnych. Kartkówka ta jest obowiązkowa i traktowana jako bieżąca kontrola wiadomości i umiejętności. Kartkówek nie można poprawiać.

d. Prace pisemne mogą być punktowane z przeliczeniem sumy zdobytych punktów na oceny szkolne według następujących kryteriów:

0% - 34% punktów – ocena niedostateczna

35% - 49% punktów – ocena dopuszczająca

50% - 74% punktów – ocena dostateczny

75% - 89% punktów – ocena dobry

90% - 100% punktów – ocena bardzo dobry

100% punktów – ocena celujący

Ocenę celującą otrzymać może uczeń, który uzyskał 100% z obowiązkowych zadań oraz prawidłowo wykonał zadania wykraczające poza program nauczania i wskazane przez nauczyciela.

4. Minimalna ilość ocen w okresie:

- odpowiedzi ustne, kartkówki - 1
- aktywność, zadania domowe - 2

- sprawdziany - 1

5. Kryteria oceniania z historii

Stopień **celujący** otrzymuje uczeń, który:

- posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania w danej klasie,
- samodzielnie i twórczo rozwija swoje uzdolnienia,
- czyta literaturę historyczną i potrafi ją interpretować,
- biegle posługuje się zdobytymi umiejętnościami,
- bierze udział w olimpiadach i konkursach na szczeblu pozaszkolnym i osiąga w nich sukcesy.

Stopień **bardzo dobry** otrzymuje uczeń, który:

- zna podstawowe daty i wydarzenia z poprzednich lat nauki,
- zna materiał z bieżącego roku szkolnego (potrafi się nim płynnie i ze zrozumieniem posługiwać),
- przy odpowiedzi umie logicznie przedstawić w ciągu historycznym wydarzenia,
- posiada bardzo dobrą orientację na mapie historycznej,
- bierze udział w szkolnych konkursach związanych z wiedzą historyczną.

Stopień **dobry** otrzymuje uczeń, który:

- opanował ze zrozumieniem materiał z bieżącego roku szkolnego,
- potrafi przedstawić wydarzenia w sposób logiczny, tzn. podać przyczynę, przebieg i konsekwencje,
- posiada orientację na mapach historycznych,

- zna częściowo wykraczające poza minimum programowe pojęcia i terminy historyczne.

Stopień **dostateczny** otrzymuje uczeń, który:

- opanował podstawowe treści, które pozwalają mu na zrozumienie ważniejszych wydarzeń i zjawisk historycznych,
- umie w sposób chronologiczny przedstawić wydarzenia historyczne,
- przy pomocy nauczyciela potrafi wyjaśnić przyczyny i następstwa wydarzeń historycznych.

Stopień **dopuszczający** otrzymuje uczeń, który:

- zna podstawowe pojęcia historyczne,
- potrafi w sposób bierny /bez zrozumienia/ odtworzyć materiał z poprzedniego działu,
- w wypowiedziach brak jest własnych wniosków,
- orientuje się w chronologii okresów i ważniejszych wydarzeń,
- przy pomocy nauczyciela potrafi wyjaśnić wpływ podstawowych wydarzeń historycznych na dalsze dzieje ludzkości.

Stopień **niedostateczny** otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował niezbędnego minimum podstawowych wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania w danej klasie,
- braki w wypowiedziach uniemożliwiają dalsze rozumienie wiedzy z historii,
- nie jest w stanie nawet przy pomocy nauczyciela wyjaśnić podstawowych pojęć i zjawisk historycznych,
- nie stosuje się do zaleceń nauczyciela.

Szczegółowe wymagania edukacyjne na poszczególne stopnie dostępne są u nauczyciela przedmiotu.

